

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaista kiertotaloudesta

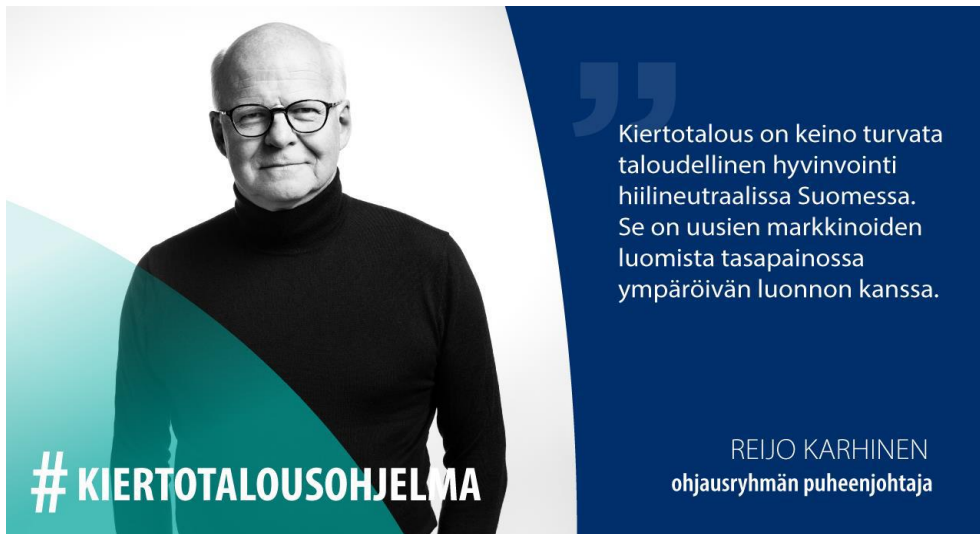
Anna-Maija Pajukallio
Jätealan strateginen yhteistyöryhmä 13.5.2020

Sisältöä

- Kansallinen kiertotalouden edistämishjelma
- Kestävän elvytyksen työryhmä
- Komission kiertotalouden toimintasuunnitelma
- VALTSUn päivitys
- EoW-työn eteneminen
- Hallitusohjelma ja kiertotalouden taloudelliset ohjauskeinot
- Jäteöljyä koskeva green deal

Kiertotalouden edistämishjelma etenee

Verkkosivut linkissä
[https://www.ym.fi/
Kiertotalousohjelma](https://www.ym.fi/Kiertotalousohjelma)

- Sidosryhmätilaisuus
- Visiotyöpaja
- Teemaryhmät
- Verkkoaiivorihi
- Kansalaisraati
- Taustaselvitykset
- joulukuussa valmista

Teemaryhmät aloittaneet

- Kiinteistöt ja rakentaminen (*Jussi Aho*, Fira Group Oy) .
- Energia- ja materiaali-intensiivinen teollisuus: (*Kari Tuutti*, Outokumpu Oyj)
- Kunnat ja alueet: (*Minna Arve*, Turku)
- Nousevat teknologiat ja liiketoimintamallit: (*Tero Luoma*, Taaleri)

YM:n kestävä elvytyksen työryhmä

- ”Ryhmän tehtävänä on valmistella ehdotuksia valtioneuvoston strategisen tason suunnitelmaan sisällytettäväksi toimenpiteiksi sekä lisätalousarviota varten kohdennetuiksi, nopeiksi ja määräaikaaisiksi elvytystoimiksi. [Lisäksi ryhmä kartoittaa pitemmän aikavälin toimia hiilineutraaliin kiertotalouteen siirtymisen vauhdittamiseksi ja hahmottelee EU-tason toimia, jotka ovat EU:n vihreän kehityksen ohjelman mukaisia.](#)”
- Puheenjohtajina Hannele Pokka, YM ja Mari Pantsar, Sitra
- Ryhmän toimikausi on 15.4.–30.9.2020. Ehdotukset kiireisistä toimenpiteistä laaditaan valtioneuvoston asettaman valmisteluryhmän käyttöön 4.5.2020 mennessä. Muut ehdotukset laaditaan 30.9.2020 mennessä.

Kestävä elvytys –ryhmä on tarkastellut kehitystä ja ehdotuksia seitsemän murroksen kautta

1. Energiajärjestelmän murros
2. Yhdyskuntien ja liikenteen murros
3. Ruokajärjestelmän murros
4. Teollisuuden murros
5. Monimuotoinen luonto ja luontopohjaisten ratkaisujen murros
6. Yksityinen kulutus ja kansalaisten osallisuuden murros
7. Julkisen sektorin murros

Lisäksi työryhmä on laatinut kestävän elvytyksen kriteeristön

<https://www.sitra.fi/uutiset/kestava-elvytys-tyoryhma-koronakriisin-jalkitoimilla-kiritettava-investointeja-paastojen-vahentamiseksi-kaikkien-toimien-ilmasto-ja-luontovaikutukset-syyta-selvittaa/>

Esimerkkejä työryhmän ehdotuksista Hetemäen Korona-exit-ryhmälle

- Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen
- Tuulivoimaloiden lupapäätösten vauhdittaminen, demonstraatiohankkeet
- Kuntien kestävä infra – kuten kevyen liikenteen väylät
- Sähkö- ja kaasuasemien latausinfraan rakentamisen tukeminen
- Tukipaketti lähivirkistyskohteiden kunnostukseen ja hoitoon
- T&K-toiminnan tukeminen
- Ilmastorahaston perustaminen Vaken yhteyteen
- Ehdotusten työpaikkavaikutukset 44 200 - 46 000 htv:tä

EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelma

Euroopan komissio julkaisi 11.3.2020
kiertotalouden toimintasuunnitelman:

*Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän
Euroopan puolesta*

- **Painopiste kestävässä tuotepolitiikassa ja tuotesuunnitteluun vaikuttamisessa**
- **Sisältää 35 toimenpidettä ja/tai lainsäädäntöehdotusta**

Linkit kiertotalouden toimintasuunnitelmaan ja sen liitteeseen (suomenkieliset versiot) ja EU:n sivuille:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_1&format=PDF

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0021.02/DOC_2&format=PDF

https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

Kiertotalouden toimintasuunnitelman käsittelyaikataulu

EU-käsittely	Kansallinen valmistelu
Komission tiedonanto: 11.3.2020 Neuvoston ympäristötyöryhmä: - Komission esitys 2.4. - Pj-maa keräsi jäsenmaiden kommentteja 28.4. mennessä Ympäristöneuvosto: - näkemysten vaihto mahdollisesti kesäkuussa virtuaalisessa kokouksessa Tuleva pj-maa eli Saksa - alustavasti suunnitellut neuvoston päätelmiä lokakuussa 2020	E-kirje (E 36/2020 vp) lähetetty eduskuntaan 23.4.2020, mitä edelsi laaja virkamiesvalmistelu sekä suullisia ja kirjallisia käsittelyjä https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_36+2020.aspx Käsittelyvaiheet - suullinen käsittely ympäristöjaostossa EU23 30.3.2020 - kirjallinen menettely viidessä jaostoissa 1. -7.4.2020 (Kilpailukyky EU8, Maatalous- ja elintarvikkeet EU18, Tutkimus- ja innovaatio EU20, Energia- ja Euratom EU21 ja Ympäristö EU23) EU-ministerivaliokunta - Kirjallinen menettely 15.-16.4.2020 - Keskustelu yhdessä teollisuuspolitiikkapaketin e-kirjeiden kanssa 23.4.2020 Eduskunta – mahdollisia valiokuntakuulemisia tulossa - Asia saapui 23.4. suureen valiokuntaa ja on lähetetty edelleen asian mahdollisia toimenpiteitä varten liikenne- ja viestintävaliokuntaan, maa- ja metsätalousvaliokuntaan, talousvaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan.

Ekologisesti suunnitellut tuotteet

- Tuotteiden ympäristötavoitteet
- Tuottajavastuun laajentaminen
- Älykkäiden kiertotalouden sovellusten eurooppalainen data-avaruus, ml. digitaaliset tuotepassit
- Myymättömien tuotteiden tuhoamisen kieltäminen
- Kierrätysraaka-aineiden osuuden lisääminen tuotteissa
- Uudelleenkäytettävät/kierrätettävät pakkaukset 2030

Systeeminen muutos keskeisillä sektoreilla

- Rakennetun ympäristön strategia
- "Circular Electronics" / "Kiertoelektroniikka"
- Akkuja koskeva sääntelykehys
- Kestävän ja älykkään liikenteen strategia
- EU:n laaja tekstiilistrategia
- Farm-to-fork –strategia

Kuluttajien roolien vahvistaminen

- "Korjauttamisoikeuden" vahvistaminen
- Lainsäädäntöehdotus ympäristöväittämien perusteleamisesta
- Julkisten hankintojen pakolliset kriteerit ja tavoitteet

Kiertotalous tuotantoprosesseissa

- Kiertotalous EU:n päästödirektiivissä
- Teolliset symbioosit (raportointi- ja sertifiointijärjestelmä)

Jäte- ja kierrätystavoitteita

- Jätteen vähentämistavoitteet
- Kierrätystavoitteet 8 eri jakeelle (aiemmat tavoitteet)
- Sivutuotteita koskevat EU-tason kriteerit; EoW:n kehittäminen

VALTSUN päivitys - miksi nyt?

Jätedirektiivin uudistus (2018/98/EY)

- Uusia sisältövaatimuksia
 - Osin otettu jo huomioon nykyisessä Valtsussa (vm 2018)
- Komission kanta, että kaikkien jäsenmaiden uudistettava samassa aikataulussa kuin direktiivikin toimeenpantava (5.7.2020).
- Hallitusohjelma: ” Luodaan jätesektorille kierrätys- ja kiertotaloustavoitteita tukeva visio, joka ulottuu 2030-luvulle. Tavoitteena on kierrätysasteen nostaminen vähintään EU:n kierrätystavoitteiden tasolle. ”

Toteuttamistapa

Mahdollisimman kevyt päivitys, kuitenkin tavoitteet toteuttaen
Tehdään:

- Tehtyjen toimenpiteiden karsiminen
- Käsittelykapasiteettitietojen kevyt päivitys (ELYt)
- [Indikaattorien päivitys \(SYKE\)](#)
- Yhteensovittaminen kiertotalousohjelman kanssa
- Uusien sisältövaatimusten sisällyttäminen suunnitelmaan (tavoitteet ja toimenpiteet), [ei uusia painopistealueita](#)
- SOVA vain uusien toimenpiteiden osalta
- Ohjausryhmänä jätealan strateginen yhteistyöryhmä
- Aikataulutavoite: ennen joulua valtioneuvoston käsittelyyn

Jätelain muutosehdotus ja jätesuunnittelu

- Jätelain uudistuksessa alueellisten jätesuunnitelmien teko ehotettu poistettavaksi ja ELYt velvoitettaisiin perustamaan jätealan yhteistyöryhmä.
- Yhteistyöryhmä osallistuisi valtakunnallisen jätesuunnitelman laadintaan.
- Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois- ja Etelä-Savon sekä Keski-Suomen elyn alueilla ei voimassa olevaa jätesuunnitelmaa.
- Elyiltä pyydetty toukokuun loppuun mennessä alueellisten jätesuunnitelmien loppuarviointia sekä alueellisten tarpeiden kartoitusta VALTSUa varten.

EoW-kuulumisia lyhyesti

■ Betonimurske-VNa

- luonnoksen viimeistely käynnissä LYMO:n ja RYMO:n kommenttien pohjalta
- lausuntokierros, kun jätelaki-HE:n lausuntokierros on analysoitu/HE annettu
 - säädösluonnos pohjautuu jätelaki-HE-luonnokseen
- ennakkonotifiointi

■ Muovin kemiallista ja mekaanista käsittelyä koskevat taustaselvitykset

- kemiallinen käsittely (CHEMPLAST) valmis, julkaistu (VTT:n [Research Output](#))
 - arviointiperusteiden säätely on vaativa työ
- mekaaninen käsittely (MEMOT), valmistunut, SYKE
 - edellistä selkeämmin säädettävissä
- Keskustelut alan kanssa asetusvalmistelun käynnistämisestä

- Jätelaki-HE-luonnos perustelut (toimeenpano ja seuranta): työryhmä seuraamaan sääntelyn täytäntöönpanoa, toimivuutta ja arvioimaan tältä pohjalta tarvetta säätää kevvemmästä tapauskohtaisesta menettelystä

Verotukseen liittyviä hankkeita

- **HO:** Selvitetään edellytykset edistää veropoliittisin keinoin kiertotaloutta esim. jätteenpolton energia- ja hiilidioksidipäästöön perustuvalla verolla sekä kaatopaikalle päätyvän jätteen jäteveroa korottamalla.
- **Jäteveroa koskevan taustaselvityksen käynnistäminen 05-09/2020**
 - mm. jäteveropohjan tarkastelu, jäteveron korottaminen, kaatopaikalla hyödyntämisen täsmentäminen, välivarastointi
 - VM:n tavoite: säädösmuutos voimaan vuoden 2021 alussa
- **VN-TEAS hanke: Jätteenpolton kiertotalous- ja ilmastovaikutuksiin vaikuttaminen eri ohjauskeinoin 05-12/2020 (100 000€)**
 - toteuttajana Afry
 - selvitetään kiertotalouden ja ilmastovaikutusten kannalta optimaalisin jätteenpoltoon kohdistuva ohjauskeino tai ohjauskeinojen yhdistelmä
 - mm. jätteenpolton verotus (kohdentuminen, verotaso), green deal (mahdollinen sisältö), muut mahdolliset ohjauskeinot

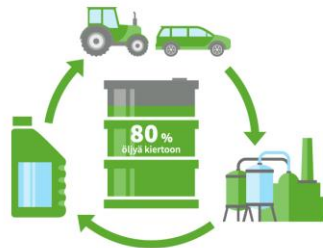
Jäteöljyä koskeva green deal - tilannekatsaus

Jäteöljy kiertoon, ei ympäristöön

Jäteöljy on vaarallista jätettä. Jäteöljyn pienpoltossa syntyy ilmansaasteita, kuten raskasmetalleja, pienhiukkasia ja haitallisia yhdisteitä. Ne pilaavat lähiympäristön ilmanlaatua ja kulkeutuvat maaperään ja vesistöön.

Jäteöljyn kierrätys on ympäristötieto. Kierrättämällä vähennetään uusiutumattoman raakaöljyn tarvetta ja öljynjalostuksen ympäristöhaittoja.

Jäteöljy on arvokas raaka-aine. Tavoite on kierrättää 80 % kerätystä ja käsitellystä jäteöljystä.

Jäteöljyä voidaan kierrättää rajattomasti, jos erilaiset jäteöljyt pidetään erillään eikä niihin sekoiteta muita aineita. Jäteöljystä valmistetaan perusöljyä, jota hyödynnetään uusien voiteluaineiden raaka-aineena.

- YTP ja YM solmineet 2019
- tavoite kierrättää 80 prosenttia kerätystä ja käsitellystä jäteöljystä täyttynyt - kierrätyksen osuutta pyritään kasvattamaan vuosi vuodelta.

<https://www.ym.fi/fi->

[FI/Ajankohtaista/Tiedotteet/Jateoljyn_kierratys_tehostunut_silti_os\(56948\)](https://www.ym.fi/fi-Ajankohtaista/Tiedotteet/Jateoljyn_kierratys_tehostunut_silti_os(56948))

Öljyjätehuollon määräaikainen valtiontukiohjelma (2019-2020) – 2/3 hakukierroksesta päättynyt

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

anna-maija.pajukallio@ym.fi